

Gammauglen – sommerfuglen med den brede smag

Gammauglen kendes primært som små grønne larver i salaten ude i marken - for forhåbentlig når de ikke med hjem til fru Jensen. Larverne er nemmest at bekæmpe, når de er små

Gammauglelarve og ekskremitter på iceberg.

Gammauglen kan ikke overvintrere i Danmark, men kommer fra Sydeuropa og Nordafrika. Derfor er vejret sydpå afgørende for overvintringen og dermed for størrelsen af invasionen i Danmark. Enkelte år kan man opleve masseinvasion, hvilket skete senest i 1996. De første gammaugler registreres lige omkring starten af juni, og antallet eskaleres gennem sommeren. I årene 2013, 2014 og 2016 toppede fangsten af gammaugler midt til slut juni, mens den i 2012 og 2015 først toppede midt til slut juli. De fleste år kommer der en lille 2. generation, der topper midt - slut juli.

Huller og ekskremitter

Gammauglen og dens larve, som er den egentlige skadegører, ses primært i salatkulturer, men den kan også gå på kål og andre grønsager. Den er fundet på over 200 plantearter, så man må sige at den har et bredt værtsspektrum. Larverne forvolder flere typer skade på kulturerne: De gnaver af bladene, hvorved der opstår større eller mindre huller, og derudover er deres ekskremitter en forureningskilde, som ikke må være i produkterne.

Monitering muligt

Der findes feromoner til brug til monitering af gammauglerne. Feromonerne sættes i spandefælder, hvorved man kan følge flyvningen hen over sommeren. Der er i Danmark ikke en egentlig skadetærskel, men vi anbefaler, at der behandles med et middel mod de voksne gammaugler, så snart de fanges i fælderne. Når de ganske små larver ses på planterne i marken, er det vigtigt at komme ud med det samme med et larvemiddel, da larverne er nemmest at bekæmpe, mens de er små.

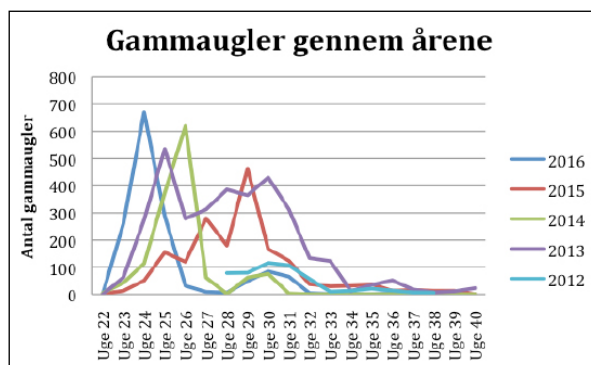
Livscyklus

Den cirka fire centimeter store sommerfugl har fået navnet på grund af et gammalignede tegn på vingerne (Y). Efter parring går der fra en til fem dage, før æggene lægges. Æggene klækker efter omkring syv dage, og de grønne larver gennemgår fire larvestadier, før de bliver fuldvoksne efter 30 dage. Tiden fra æglægning til næste generation voksne gammaugler tager cirka otte uger.

Farven på larverne varierer over grøn, blågrøn, brunliggrøn eller mørk. På siden ses en gullig stribet og ellers seks mere eller mindre tydelige længdestriber på ryggen. I modsætning til andre sommerfugle har de kun tre par gangvorter. Det betyder, at larverne bevæger sig med en karakteristisk sammenfoldning efterfulgt af et stort skridt, hvorved de ligner målerlarver. De nyklækkede larver er kun få millimeter, mens de udvoksede larver er 35-45 millimeter

Midler og bekæmpelse

Når der fanges voksne i feromonfælderne, vil der gå fra en til to uger, inden æggene er klækket og larverne ude, så på det tidspunkt skal man være særlig opmærksom på at finde dem. I økologisk produktion kan man forebygge angreb ved dækning med insektnet. Ellers er Spruzit godkendt i salat og hovedkål (mindre anvendelse i kål), mens DiPel DF og Turex WP (mindre anvendelse i salat) kan bruges mod små larver. I konventionel kål og salat kan man anvende et godkendt pyrethroid. Det fremgår af etiketten, om midlet er godkendt mod gammaugler. Steward kan bruges mod larverne og skal gerne udsprøjtes et par dage inden, æggene klækker, og larverne kommer frem, for at få den fulde effekt. ■

Fangster sammenlagt fra fire lokaliteter i Jylland.